

ORSZÁGOS VENDEGLŐS SZAKKÖZLÖNY

A MAGYAR FOGADÓS-, VENDEGLŐS- ÉS KÁVÉSZIPAR, A BORGAZDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

Hivatalos szaklapja:

Az „Országos Vendéglős Egyesületnek”, a „Székesfővárosi Vendéglősök és Kocsárosok Ipartársulatának”, a Szabadkai-, Tolnávármegyei-, Kassai-Érszékfalvai-, Brassómegyei-, Csepeli-, Sárközi és vidéki-, Pécsi-Baranyai-, Kispusztaszentlőrinci-, Némethujvári-, Lévaideki-, Szatmármegyei-, Zombori-, Nemesócsa és vidéki-, Húnyadvármegyei-, Csongrádvármegyei-, Sopronalóvidéki-, Sárosmegyei-, Budatölgyes és környéke-, Érsekújvár és vidéke-, Ceglédi-, Marosvásárhely és Marostorda-megyei-, Mezőtur-, Turkere és Dévaványai fogadósok (szőlődezők) vendéglős, kocsáros és kávéipartársulatok illetve egyesületeinek; az Aradi pincér-öns. és elh. egyeslet és több jótékony pincér-asztaltársaságnak és községi vendéglős-csoportnak.

TARTALOM:

Sorról-sorra.
Szőlőérés idején.
Egy különleges drágaságról.
Csak magyarul.
A sörárak újabb emelése.
Muschnok a milliomos fürdő- és ásványviztorrás tulajdonos.
Különféle Közlemények.
Bor- és pincegazdaság.
A mi katonáink.
Hasznos tudvalók. — Keserű gombák.
Ületi Híreink.
Szerkesztői üzenetek.
Kortyántó. — Hirdetések.

ORSZÁGOS VENDEGLŐS EGYESÜLET.

Hivatalos helyiség: VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3—6 óráig.

Főhívatás és értesítés. Főhívatának azon vidéki vendéglősök és kocsárosok, akik az „Országos Vendéglős Egyesület”-nek még nem tagjai, hogy lépjenek be és belépésüket jelentsék be. Bejelentésük után megküldjük az alapszabályokat. **Beiratás díj:** 2 korona. **Évi tagdíj:** 4 korona. Az „O. V. Egyesület” tagjainak szakkütyükben tájékoztatást és esetleg jogtanácsot díjlanul nyújt, ha az írodághoz fordul. Ilyen esetekben a levéllel válaszbiány mellékelendő. *Az elnökség.*

SZEKESFŐVÁROSI VENDEGLŐSÖK ÉS KOCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA.

Hivatalos helyisége: VIII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3—6 óráig.

Jogtanácsot az ipartársulat minden tagja ingyen kaphat, ha az íránt az ipartársulat írodájához fordul.

Az ipartársulat mindennemű hivatalos közleménye kizárólag a „Fogadó” útján közölhetik.

Előfizetés.

A t. előfizetőik kérelmek, hogy esedékes előfizetésüket a lejáratkor pontosan utíjtsák meg. Fogadó kiadóhivatala, Bpest, Gyulai Pál-u. 9.

ELŐFIZETÉS: Egy évre 12, félfévre 6 K.
LAPMEGJELENÉS: 1-én és 15-én.

Szerkesztő és lapkiadó: FLÓR GYÓZÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, VIII., GYULAI PÁL-U. 9.

Sorról-sorra.

22—3

A „házi-kezelés” kérdése és egyéb dolgok.
Bárcy kora.

Huszonkettő és három — ilyen az arány az osztrák sörgyártás és a magyar sörgyártás közt. Vagyis, amíg az osztrák sörfőzők 22—23 millió, addig a magyar sörgyárak nem egészen negyedszázmillió hektoliter sörterméket állítanak elő. Hogy ez helyesen van-e? Szerintünk nincsen. Először azért nem helyes az arány, mert a „monarkia” lakosságából több mint harmadrész esik Magyarországra, így a sörtermelésnek is ebben a harmad arányban kellene lenni. Másodszor nem helyes, mert az osztrák sörgyártáshoz szükséges anyagot is mi szolgáltatjuk. Harmadszor és főként azért nem helyes, mert arra a helyes (harmad) arány-szerinti termelésre a magunk fogyasztásának is szüksége van, következésképpen a magunk közzgazdaságának is igen fontos érdeke fűződik ahhoz, hogy az a helytelenül megállapított termelési mennyiség igazságosan megosztódjék s a jogosan megillető többleti részt a mi sörgyáraink és ne az osztrák sörgyárak állítsák elő.

E hónap első napjaiban kormányrendeletek jelentek meg, innen is és túl is a Lajtán, amelyek a sörgyártásra nézve új intézkednek, hogy az osztrák sörfőzők az eddigi mennyiségnek 35 míg a magyar sörfőzők csak 25 százalékát gyárthatják. Eszerint az osztrák sörgyárak 22—23 millió hektoliter sör helyett nem egész 8 millió, a magyar sörfőzők pedig csak 1 millió és pár tizezer hektoliter sört termelhetnek. Hát van igazság ebben? Hogy a háborus viszonyok a kormányköröket arra kényszerítik, hogy az árpát és egyéb anyagot a sörgyártás elől elvonják és az élelmiszer számára tartásák fönt; ezt úgy ahogy érthetőnek lehet találni. De miféle igazsággal van mérve az, hogy a gyártás számára megmaradó anyagnak csak 8-ad részét juttatják a magyar sörfőzőknek és

hétszeresét az ausztriai sörgyáraknak. Hol van itt a helyesen osztó igazság?

Azt a bizonyos kvóta-szerinti helyes arányosságot ha soha nem is, most föltétlen és minden körülmények dacára be kellene tartani. A harmad éves világháború tanulságai is emellett szólnak. A helyes és igazságos arányosság pedig az volna, hogy az osztrák sörgyárak nyolcadfél millió hl. sörét ugy csakokkénték, hogy a magyar sörfőzők eddigi termelése (negyedszázmillió hl.) tisztán meg-hagyassék. A sörtermelési kvóta eddigi nagy aránytalanságára a magyar közzgazdaság és a a kevésbé fejlettebb vendéglősiparunk fontos érdekeire való tekintettel.

Csak türelem k. olvasó, lassankint mindenre rákerül a sor. Sorra került a „házi-kezelés” kérdése is.

Valami öt éve annak, hogy a főváros vezetősége házi-kezelésben „kifőzést” nyitott a város házában. A kifőzéssel azt célozta, hogy a nőtlen tisztviselők a vendéglőinél jóval olcsóbb ebédkoszthoz juthassanak. A „Fogadó” már akkor megmondta, hogy a „vendéglős-konkurrens”-nek (verseny-társ-nak) főlcsapott fővárosnak ez az intézménye sem érkölszi, sem anyagi szempontból nem válhat be. A tapasztalatok nekünk adtak igazat. Az idők során ugyanis beigazolódtott, hogy az eféle intézmények épen csak azt a célt nem szolgálják, amire alapítva lettek. Nem szolgálhattak pedig a legtöbb esetben azért, mert vezetőknek rendszeren a sógorság-komaság köréből való olyan egyéneket állítottak vagy szerződtettek, akik az ilyen teendőkhöz mit se értettek. Ahhoz értettek csak, hogy a maguk érdeke csorbulást ne szenvedjen. (A Zita-eset is ezt igazolja). Megengedjük, sőt erősen hisszük, hogy az ilyen közlélményes intézmények alapítói a legbeszűletesebb szándék vezette e tervükben; azonban a jószándék maga még nem elegendő, ilyenkor más fontos kérdésre is szükség figyelmelet fordítani. A legfontosabb, ami egyszerűs mind föltételi kérdés is, pedig az,

„FOGADÓ NYOMDA ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT”

BUDAPEST, VIII. KERÜLET
JÓZSEF-UTCA 56. SZÁM.

Távbeszélő: JÓZSEF 39—70.
(Telefon)

Vendéglői és ávéházi nyomtatványok nagy raktára. A legszebb és izléeseb kivitelben készülnék: tolyóiratok, árjegyzékek, társulati és egyleti évi jelentések, köznyelvi meghívók és az összes fogadói, vendéglői és kávéházi nyomtatványok u. m.: étlapok, borjegyzékek, konyha-, söntés és kávéházi iverk, asztalkártyák, bérletfüzetek, szobajelentések stb.

„FOGADÓ-NYOMDA”

uj helyisége.

Budapest,

VIII. ker., József-utca 56. szám.

Telefon: József 39—70.

hogy az eféle intézményeket nem *házi-keze-
lésre*, hanem ahhoz értő, lelkiismeretes szak-
emberek vezetésére kell bízni. És ilyeneket,
jobb nál jobb erőket, mindig találhatni a ven-
dégülösök sorában. Sajnos, mi még egy eset-
len sem tapasztaltuk, vagy értesültünk arról,
hogy a főváros a sok „háziilag” élelmezett
kórházához és más élelmezési vállalatához
ilyen szakavatott vezetőket keresett volna.

De majd elmúlik ez a furcsa időszak, né-
mely fővárosiak nyelvén: Bárcy István kora,
és uralomra fog jutni az a helyes és józan
belátás, mely az annyiszor ismétlődő hibák-
nak és visszaéléseknek egyszerűen úgy fogja
elejét venni, hogy hasonló esetekben a hiva-
tások és megfelelő erőket hagyja érvényes-
tülmi. Abban a józanabb világban, még azt
is megérjük, hogy vendéglői és italmérsi
üzletet csak az folytathat, illetve jogot erre
csak az kaphat, aki ezt a mesterséget tanulta
és gyakorolta. Csak türelem k. olvasó, las-
sankint mindenre s így erre is rákerül a sor

Szólóérés idején.

Bordrágásos, borhiány és , borspekuláció.“

Sárgul, piroslik már a szőlőgerend s
termelőgazdája féltő aggódással figyel,
vigyázza és várja megérését. Csak ne
jőjjön közebe valami újabb veszedelem:
nyirkos, esős, és hűs szeles napok, deres
hideg hajnalok és legyen enyhe, szép
őszi idő, hogy azt a drága szép gyümölcsöt,
fáradtságos és költséges munkájának
szerény jutalmát, épen leszedhesse. Ezt
azonban csak félve meri remélni, mint-
hogy eddigi számításában olyan gyakran
csalódott. Az időjárás csalta meg és ül-
tette föl, amely ahányszor fordult s vál-
tozott, mindig új bajt és kellemetlenséget
hozott. Annyi vész s baj, talán még egy
évben sem érte a szőlőtermést, mint az
idén. Tetézte a bajt, hogy a legszüksége-
sebb övszereknek is hiájával voltak a ter-
melők s így a mindenféle s fajta szőlő-
betegség szabadon tenyészett és pusztí-
tott. Miután a munkaerő is kevés és az
istápoló kezek is gyengék voltak; tisztán
az időjárásra és a jó Istenre kellett
bízni a termés dolgát. Szerencse, hogy
még ilyen termés is maradt és csak azt
nem érje valami újabb csapás, hogy a ter-
melő fáradtsága és költséges munkájának
díja, ugy-ahogy megtérüljön.

Ez a helyzeti kép tárul elénk az idej
szőlőtermésről szóló hivatalos és nem
hivatalos tudósításokból és egyáltalán a
borgazdasági kérdésekkel foglalkozó kü-
lönböző írásközből. A fő és leglényege-
sebb kérdés azonban, ami mindenekelőtt
és mindenütt szembeötlök, a bordrága-
ság. Az előző hiányos termés és az egyes
részekben történt nagyobb fogyasztás kö-
vetkeztében állott elő az a drágulás, amit
aztán még inkább fölhajított a vétel és
beszerzés terén immár egészen meghono-
sodott uszora. Más szóval, a háborus nagy
„kereseteket” hajszolók, ide is bevonul-
tak s kizsákmányoló ténykedésükkel
odáig vitték, hogy az egész borgazdasá-
got veszélyeztetik. Most már maguk a
termelők mondják: „Ments meguram től-
lük, mert gazdaságunk jó híre és aztán
mindenünk oda vesz!”

De nemcsak a termelők körében hall-
hatók ilyen vészkiáltáshoz hasonló han-
gok; ma már a kereskedelem is fölis-
merte a bajt és ennek úgy igyekszik han-
gos kifejezést adni, hogy felsőbb érdek-

szervük után a kormányzathoz fordul,
hogy valamely egységes ármegállapítás-
sal teremten rendet ezen a téren s az
szédelőg — közvetítő — kereskedelem üzér-
kedésének, lehetőleg mielőbb vessen gát-
tat. Ilyen védelemért a napokban az
osztrák borkereskedők fordultak a mag-
yar kormányhoz. Hogy lesz-e sikere
ennek az óhajnak, — persze, nem lehet
tudni. Azt azonban meg lehet állapítani,
hogy a termelők nem éppen vannak el-
ragadtatva az eféle „makszimáló” tervek-
ről. Ezek egyelőre csak a közvetítő ke-
reskedéstől akarnak szabadulni. Pedig ez
a kereskedés jól fizet, ugyszólván minden
árt megígér és megad, de viszont le is
nyomja az árakat olyan helyeken, ahol
lekötési vagy más nagyobb előleg adásra
van szükség. De bármint kösse is üzle-
tét, a *kilencszerezen való vétel és eladás*
folytán, 3—4 száz százalékkal veri föl a
bor árát; amit látván egyes vezetői a
termelőknek, máris riadoznak, hogy ez a
kizsákmányoló uszora végre is a borgaz-
daság csődjéhez vezet. Ezért is, mint
egyik vezető szaklapjuk írja:

„... A gazdák mind sokkal szívesebben
állanak az ismert *kis- és nagykereskedők-
kel*, azok *megbízottaitval*, — sőt még —
kocsmárosokkal is stb. értntkezésbe, kikkel
összekötöttesüket a *jövőre is föntarthatják*,
mint a háboru által felszínre verődött idő-
eges spekulánsokkal“.

A termelők tehát szívesebben állanak
szóba az utóbbiakkal, mint azokkal a
„lógós” (*outsider*) kereskedőkkel; de ama-
zokkal, — csak a jövőre való tekintettel
szeretnék az érintkezési kapcsolatokat bizto-
sítani. Egyelőre jők azok az „időleges
spekulánsok” is. Ezt persze, nem kívánja
egész nyíltan bevallani, sőt a dolgot úgy
igyekszik föltüntetni, mintha utóbbiakat
a „legális” (törvényes, tisztos) kereske-
delem szabadította volna a termelők nya-
kára. Tisztán és érthetően fejezik ki ezt
az itt következő sorok:

„De akkor ne huzódjék a kereskedelem
hátra, ne hallgasson *némely napi- és szak-
lap tendenciózus* (célzatos) tanácsára, hogy
a vásárlástól tartózkodni kell, mert ismét elő-
térbe lépnek azok az „alakok”, akik pénz-
túltengésben szenvedvén, ma minden áruval
kereskednek, amire még az állam rá nem
tette rekviráló vagy ármekszimáló kezét. Ha
a gazda, szeretne már termékeért mielőbb
pénzt látni, nem várja be az *a bizonyos
szolid nagykereskedőt*, aki *eddig sem ke-
reste őt fel soha*, hanem szóba áll „minden-
kivel”, aki emberséges árt ígér és szavainak
tisztességes előleggel nyomatékot is ad. —
Az elégedetlen kereskedők és még *elégedet-
lenebb vendégülösök*, akik közül — *mint
láttuk* (!?) — egyesek még a *legális keres-
kedelmet is szeretnék elűzni* (!?) a ver-
senypályáról, *ne javeszékelenek*, hogy „po-
gányok léptek az örökükbe”, hogy ma ügy-
védek, *lelkészek*, jegyzők, szappanfőzők, *kö-
télverők, asztalosok* stb. vetik rá magukat
a borspekulációra“.

Ezekből a sorokból, az előbb mondot-
takon kívül, az is kilólaballik, hogy a
termelők lapja a jelen állapotokért a
„legális” kereskedelmet, no meg kissé a
vendégülösöket is, szeretné felelőssé tenni.
Ezt persze, nem veszi egész komolyan
s most a kérdést ilyenformán csak azért
csúri-csavarja, hogy a jövőben legyen
mibe belekapaszkodni. És egyelőre örül

a „boldog” jelennek, örül a *lelkész, szappa-
nos, költélverő, asztalos* stb. stb. „bor-
spekulánsok”, akik, bárha ki is uszoráz-
zák a helyzetet, de nagy árt ígérnek és
tisztességes előleggel adnak nyomatékot
szavuknak. Miért nem tettek így a tisztos
„(legális”) kereskedők, — no meg a ven-
dégülösök is, — miért nem jöttek és lici-
tálták rá azokra a borspekuláns alakokra,
— érteit meg ezt mindenkivel „A tul-
tengő közvetítés” című cikkében, a ter-
melők szaklapja.

De megértet más is az a közlemény,
mely különben a bordrágaság kérdésére
nézve a legtanulságosabb adatokat tar-
talmazza. Így ezen adatok megvilágításá-
ban tisztán áll előtünk annak megértése,
hogy a bornak a lehetetlenség határáig
menő mai nagy drágaságát nem is éppen
a termés nagy hiánya, a termelési költsé-
gek és ezekhez hasonló okok, hanem a
„spekuláció” idézte elő és hogy ez a
„borspekulációs” állapot idáig juthatott;
azon nem is azok az „outsiderek” (lógó-
sok) és más kívül álló tényezők, hanem
maguk, vagyis azok a termelők dolgoztak,
akik boraik értékesítésénél a „háborus
alkalmakat” mindenképpen jól kihasználni
igyekeztek. Ezeknek állott érdekében,
hogy a „borhiányról” a háboru egész
ideje alatt hírek keringjenek s hogy a
meglévő „keves készlet” árát minél job-
ban fölverje a mesterségesen táplált
„spekuláció”. Ezért volt szükség a háboru
első évében kiadott ama jelszóra is, hogy
„tartsa mindenki a termést”, hogy idővel,
különösen ha a háboru több évig tart,
megfelelően lehessen érvényre juttatni a
„borspekulációs” terveket. Hogy mindez
csak az egyes nagyobb termelők érdeké-
ben, míg a közepes és kisebb termelő-
nek egyenesen hátrányára volt; az a bizo-
nyos és világos. — Ezeket értetik meg,
ezekről tájékoztatnak bennünket azok a
tanulságos adatok.

Hogy a viszonyok ekként való megne-
hezítését s a bordrágaságnak a közönsé-
ges nyereszkesedés, vagy még helyesebben:
kizsákmányoló uszora által való tulhaj-
tását leginkább a vendégülösök és koc-
smárosok érzik meg, — ezt talán mondani
se kell. De majd csak megküzdének a
nehézségekkel (akik megküzdenni tudnak)
és valahogy majd csak beszerzik borszük-
ségüket, ha nem is a kívánt mennyi-
ségben, amitől sokat nemcsak a tulságo-
san fölhajított árak, hanem a fogyasztás
nagy mértékbeni csappanása is visszatár-
tanak. Végül pedig, majd csak vége lesz
egyszer a háborunak és vége lesz a ne-
hézséges állapotoknak is; amikor aztán a
vendégülösöknek, no és azoknak a „legá-
lis” kereskedőknek is, módjukban lesz
helyzetükön úgy fordítani, hogy a mos-
tani zavaros időkből a termelői részről
annyira dédelgetett „borspekuláció”, „kel-
lemetlen kihatásait is, azok érezzék, akik
ennek a helyzetnek előidézői voltak.

Szólóérés idején vagyunk, amikor sző-
lőgazdáknak, vendégülösöknek és koc-
smárosoknak figyelme egyaránt csüng a
termés sikerén, mely siker egyformán je-
lenti érdekét mindkét félnek. De ha lenne
is áldásos siker a termésen; érvényesül-
het-e érdeke, számítása egyiknek is, má-
siknak is az ilyen „spekulációkra” épített
borgazdasági politika miatt? *

Egy különleges drágaságról.

Kávéházi cukrász-sütemények.

Hogyan törődik a főváros vezetősége a közönség érdekeivel?

A „Fogadó“ előző száma szóvátette a budapesti kávéházak drágaságát, ami abban nyilvánul meg, hogy a kávéházakban a reggeli és uzsonna-kávéhoz, 36 (ma már 40) fillérbe kerülő cukrászdai süteményt adnak. Hogy mi-féle sütemény ez? Cukrász nyelven: „*luk-szus*“ sütemény, aminek sulya mindössze pár deka, tartalmát pedig *lekvár* vagy más *dő-szerű keverék*, de sok esetben, *savanyu turó* képezi. Készítésük azonban annyira gyatra ezeknek a sütemény-féléknek, hogy élvezetere nem hogy csak nem alkalmasak, hanem egészségi szempontból valóságilag károsak. No és a közönség? Kényszerítve van azokat fogyasztani, mert a kenyér, s az utóbbi időben különösen a városi kenyér, még élvezhetetlenebb, — savanyu és keserű mód-fólott.

A közönség körében pedig, dagad a panaszkok árja. A kisebb fizetésű katonatisztek s a polgári körből kikérült népfelkelők, örömsertől lefelé és más polgári vendégek, folyton azt duruzsolják, hogy a vezető hatóságok annyira nem törődnek a közönség érdekeivel, hogy alkalmakat nyújtanak arra, hogy még ily módon is kilegyenek zsákmányolva. A legtöbb esetben persze a kávésokat és kávéházi főpincéereket illetik a kapzsóság gyanújával, hogy ők szorgalmazzák a cukrász-süteményeket, mert azokon sokat: db.-kint 6—10 fillért nyerne. Szóval, a kávésokat és főpincéereket okolják és gyanúsítják a különleges drágaság miatt, holott pedig ezek kevésbé hibásak. A kávésok és főpincéerek örülnek, hogy egyáltalán ilyen „*luk-szus*“ süteményhez is juthatnak s amit keresnek azon, az se valami sok; 2 vagy ritka esetben 4 fillér.

A főváros vezetősége vagy ennek illetékes osztálya, persze, minderről mit se tud, de ha tudna se törődne vele. Hogyis ne, az ilyen kicsiségre figyelmet időt vesztegetni, kivált a mostani időben. „Ne menjen az ilyen polgári nép kávéháza!“ legfeljebb ez volna a véleménye, ha a kérdésre figyelmet találna fordítani. S ha tényleg még is rá szánná magát valamilyen intézkedésre, akkor is az ellenkezőjét cselekedné. Ugy amint cselekedett e hónap elejével is, amikor az élesztőtészta-félék készítésének beszüntetését rendelte el. Hogy mit célozt a vezetőség ezzel az intézkedéssel? — a jó Isten tudja. Addig legalább egyes, a vendégeik érdekét szíven viselő kávésok házilag süttettek a régi tejeskenyérhez hasonló kalács-félt, vízzel s élesztővel, melynek dbját 16—20 fillérjével számították; tehát, 20—22 fillért megtakarításra adtak alkalmat kávézó vendégeink. A főváros tulokos intézkedése most ennek is véget vetett. Mintha csak azt mondta volna ezzel a rendelkezésével: — Miért legyen zavarva a cukrászok gyönyörű „*luk-szus*“ keresete; csak had' keressenek s had' fizessen a közönség és had' legyenek gyanúsítva továbbra is a kávéházak urai!

A „Fogadó“ előzőleg azt a megoldást ajánlotta ennek a valóban fölülleges s a közönség zsebéből a pénz egyszerűen „*ki-csaklító*“ (pesti szó) kávéházi drágaság megszüntetésére, hogy a hatóság utasítsa a cukrászdai, de kivált a pék sütődéket 8—10 filleres egyszerű, minden „betét“ nélküli sütemény készítésére. Az ilyen sütemények bőségesen kitelnek abból a lisztből, amit azoknak a 40 filleres „*luk-szus*“ sütemé-

nyeknek a készítéséhez használnak azaz: pocskolnak el.

De nemcsak mi ajánlottuk ezt. A „napi“ sajtó is foglalkozott (nem is egyszer) ezzel a szegyenletes ügygel s ezek közt a „Budapesti Hírlap“ azokra a *méregdrága* és *méregrosszaságu süteményekre* ezt ajánlotta:

A város vezetősége állapítson meg egy *pogácsa-szerű sütemény*, amelynek anyagát *sulyát és árát* egyaránt hivatalosan szabják meg és a kenyérgygy fejében ezt legyenek kötelesek árusítani a kávésok. Ez szolgálja fogja a *takarékosságot* a *közegészség* és a *becsületeséget* egyformán.

Ez ajánlata végére pedig a „B. H.“ ezeket iktatta: „Várjuk a főváros vezetőségének sürgős intézkedését.“

Most már az a kérdés, hogy a főváros vezetősége reagál-e azaz: intézkedik-e ezekre a mindenképen jól megokolt újság-javaslatokra és nem fogja-e a kérdést a jelen esetben is úgy tekinteni, hogy neki nem épen kötelessége törődni a főváros polgárságának avagy az ide vetődő közönség érdekével. Ekkor aztán ugyan, várhatjuk azt a sürgős intézkedést.

Csak magyarul.

Fogadót, vendéglőt vagy kávéházat ha létesítettünk (nyitunk), csak magyaros hangzússal címezzük el, vagy a saját nevünk „*cimen*“ vezessük. Fogadói (szállóai) tüzletnél ne a „szálloda“ szót, hanem a „*fogadó*“ szót alkalmazzuk, mert a „szálloda“ nem magyaros, az „*Einkehrwirtschaus*“-ból származik.) — „*Beszülő-vendéglő*“ helyett a magyar nótaban is megörökített szóp „*Vendéglőfogadó*“ szót használjuk. *Éllápirásnál* étlapírok és éthordók ne használjanak idegen pl. francia és angol ételneveket csak magyarul írjanak. A magyar becsület és önéretet teszi a mai időben minden magyarnak kötelességévé, hogy: csak magyarul gondolkozzon és cselekedjen.

A magyar nyelv tisztasága szempontjából csak irandó. *Cz* (ceze) betűt se névben, se más szóban ne írjon senki.

Magyarságunk védelméhez hozzátartozik, hogy vendéglőink és kávéházainkban csak magyar terméket tartsunk és mindenképen arra törekedjünk, hogy magyarságunkat erősítsük és önmagunkat — s ne az idegeneket — gazdagítsuk.

Vendégotthon elnevezést alkalmazzunk és ajánljuk mindenütt a kifejezéstelen és csunya izléstelen idegen „*pension*“ szó helyett.

A sörárak újabb emelése.

A sörgyártást 25%-ra csökkentették.

Most már igazán úgy vagyunk, mint sz. Simeon a pusztaban: állunk, nézünk és sóhajtozunk, hogy mi is lesz uram velünk! Mert ha rémséges drágán is kaptuk, de valamennyi sört mégis csak kaptunk eddig, de mi lesz ezután? A sörgyártást e hónap elejétől 25%-ra csökkentették s ugyancsak e hónap 11-től 25 koronával emelték a sörárát. Mi történik most ezzel a kis hányaddal azaz: kinek mi juthat ebből, amikor előbb az 50 százalékra csökkentett sörmenyiségből is éppen, hogy csak valamennyit kaphattak a vendéglősök? A 25 koronás újabb áremelésről szinte el is feledkeznek és csak azt lehet hallani, hogy mi módon is lehet ezután megélni.

Az események a mai zürzavaros világban, oly sebesen sodródnak és torlódnak egymásra, hogy szinte szempillantás alatt formálódnak ki az újabb alakulatok s mire úgy, ahogy észre vesszük magunkat, már befejezett tények előtt állunk. Így jött szeptember elején a „Budapesti Közlöny“-ben (hivatalos lap) is, az a miniszteri rendelet, mely (1 §.) a malátagyára-

kat és sörfőző vállalatokat a részükre engedélyezett és beszerzett árpának malátává való földolgozásától eltiltotta. Ugyancsak ennek a kormányrendeletnek 3. §-ban a következők foglaltattak:

A sörfőző vállalatok azokat a kötelezettségeiket, amelyekkel 1916. évi augusztus hó 1. napja előtt sörnek az 1916. évi szeptember hó 1. napjától 1917. évi augusztus hó 31. napjáig terjedő időben való szállítása iránt vállaltak, további rendelkezésig minden egyes bevétel szemben csak az 1914. évi szeptember hó 1. napjától az 1915. évi augusztus hó 31. napjáig az illető bevétel szállított sörmenyiség negyedrésszé erejéig kötelesek teljesíteni.

A negyedrésszre csökkentett sörgyártásnak a vendéglősökre vonatkozó legfőbb következménye, tehát az, hogy csak az 1914. szept. 1. és 1915. évi szept. 1. közt időben kimérlt sörmenyiség negyedrészt kaphatják.

Mikor ez a meglepetés-szerű rendelet napvilágot látott, Ausztriában már javában beszereltek a pilseni és egyéb sörök áremeléséről. Ott 30 koronás áremelés emlegettek, annak dacára, hogy az osztrák sörgyárak majd nyolcszorta több sört főzhettek, mint a magyar sörfőzők. (Ezzel a közgazdasági anomáliával — szomorú hibával — lapunk elején foglalkozunk.) Az osztrák sörgyárakat ugyan egyelőre leintették a tulmagas áremelésről, azonban egész nyugodtak és biztosak lehetünk abban, hogy a szomszédos ország sörfőzői ezt a *kis emelést* más uton, mennyiség, gyártás stb. a legcsekélyebb hiány nélkül befoglalják hozni.

A meglepetés-szerűen jött sör-csökkentési és áremelési eseményeket követőleg azonnal igyekeztünk eljánni az illetékes helyeken, abban a reményben, hogy talán még sem egészen úgy van mind az, ahogyan rendelve és írva van. Sajnos, egy hajszálnyit se volt másként. A sörgyárakban különben valóságos gabalyodás és fölfordulás volt. — „Hogy mit fogunk csinálni — mondták az áremelés előtti napokban — ki tudná azt most megmondani. Talán egészen beszüntetjük a gyártást és szélnék eresztjük alkalmazottainkat. Más választás a jelen pillanatban nem igen áll előttünk. Hisz ha négy-ötshörösre emeljük a sörárát, mint tettük az előző esetekben, még akkor se hozza be az üzemet fenntartani. Azt mondják és híresztelik, hogy nagy készletünk van. Nagy készlet, — hát lehet most erről szó? Valamelyes készleteknek persze, kell lenni, mert ha ez sem volna, akkor egyáltalán tárgyalatnánk válna az a kérdés, hogy a magyar sörgyáraknak a helyzet átlátlatlansága és a gyártási üzemet tovább folytatásáról módjukban álljon gondolkodni.“

A fölfordulás perceiben mondták ezt a sörgyárak és kevés eltéréssel majd nem mind hasonlóan nyilatkoztak. Az átlátlatlanság kérdését aztán úgy oldták meg, hogy a sör árát 25 koronával emelték föl.

A vendéglősöket valóságilag konsternálta (megdöbbentette) a helyzetnek ily hirtelen és veszedelmesen való alakulása. Alig pár nap előtt oláh-hadüzenet s rövidesen a legfontosabb fogyasztási cikk megcsapánása és 25 koronás áremelése, — épen elég ok a megdöbbenesre. A legjobban tudjuk a kis és közepes vendéglősök vannak elkésere, akik eddig is leginkább érezték az állapotok nehézséget, úgy tudni-illik, hogy az évente fogyasztott kisebb sörmenyiségnek alig felerészét kapták.

Ebben a szakkörben többektől ilyen értelmű kijelentéseket hallottunk:

„Ha a vendéglős társulatok csak kissé is őszintén törődnek a vendéglősök érdekeivel, most igazán mindent el kell követelnök arra nézve, hogy a sörfőzdek a szatócs és fűszereseknél a söréllárástát a hátralévő háborús időszakra teljesen beszüntessék és eddig az ilyen illetékek helyekre szállított sörmenyiszeget közöttük osszák föl. Különben — hangsúlyozták — a sörgyáraknak is erkölcsi kötelessége a róluk való gondoskodás, úgy hogy ha ilyen rém nagy árak mellett is, de legalább akadálytalanul juthassanak a fenti értelemben rájuk eső sörmenyiséghez. A nagyobb üzlettel bíró kartársak, kiknek megfelelő étel- és borforgatásuk van, majd csak kibírják a helyzetet, de mi az előbbi segítség nélkül tönkre megyünk.»

Ezt a kérdést, a gyengék és kicsinyekről a fenti értelemben való gondoskodást, mi is a leghatározottabban ajánljuk a vendéglőspártársulatok és a sörgyárak figyelmébe.

Muschong a milliomos fürdő- és ásványvízforrás tulajdonos és a rokkant katoná.

És más hasonló gazdasági kérdések.

A múlt hónap vége felé levelet kaptunk Buziási-fürdőről, egy rokkant katonától. A levél írója bizonyos keserűséggel ír le egy esetet, melynek központjában egy fősvény milliomos áll. Mint ezekből a sorokból kitűnik, Muschong fürdő- és ásványvízforrás-tulajdonos is örökölte a minél több kincset főlhalmozó, pénzösvar embereknak azt a tulajdonoságát, hogy jóltevést senkivel, még a hazáért megszenvedett rokkant katonákkal szemben sem gyakorol. Az a jóltevést különben, amiről itt szó van, alig érdemes említésre s nem s szólnánk róla, ha nem katonával és pincérrrel történik az eset. Így azonban kötelességünk, hogy a hozzánk tartozó panaszát meghallgassuk és ügyét szóvá tegyük. A mi katonánk levele, mely a fősvény milliomosban egyszersmint a kevésbé előrelátó, más szóval rossz üzletembert is bemutatja, s ennek kapcsán bizonyos gazdasági kérdésekre is kiterjed, így hangzik:

A „Fogadó” t. Szerkesztőségének! A Fogadó egyik előző számában olvastam arról, hogy a magyar pincérek nagy előszeretettel favorizálják a külföldi ásványvizet, különösen a Gieshüblit, Krondorft, stb. Ezen a cikkben jó magam is elgondolkodtam és azonosítottam magam a cikkirő nézetével, aki megállapította, hogy ebből a magyar ásványvizek hátránya s ebből kifolyólag a magyar pénznek idegenbe való vándorlása származik. Ez tény, azonban keresni kell ennek okát is. Én magam is szolgálok egy adattal, amely bizony engem is arra kötelez, hogy lehetőleg mellőzsem az ilyen magyar ásványvizet ajánlást, mert tulajdonosai is elfogultak a magyar pincérral, sőt egy csöpp emberbaráti érzés (humanitás) sincs bennük, amit a következő esetek igazolnak.

1914-ben, a mozgósítás alkalmával, bevihatt katonának. Egy teljes esztendő töltöttem a harcra, ahol szerui szívba lett a jutalmam és ebből kifolyólag 1915. évi szeptemberben ki lettem superálya, mint további szolgálatra alkalmatlan. Így állván, munkába kezdtem, de sajnos, beteges vagyok és nem bírom a strapát. Erre a Kerületi betegsegélyző pénztár, mely azóta kezelt, azt mondta, hogy Buziási-fürdőre van szükségem és e célból kétszeres táppénzt ajánlott föl. Az ajánlatot természetesen hálaival fogadtam, abban a reményben, hogy Buziásón is jóakarattal fognak támogatni. És itt mindjárt oly családós ért, amelyre nem voltam elkészülve. Tudniillik szerény kérelmem az volt, hogy a milliomos Muschong fürdőtulajdonos engedje el a 24 kor. gyógydíjat; kérelmemmel elutasítottak, mint pincéret és mint katonát is. Ezek után az a kérdés batorkodom fölvetni, hogy aladok-e én, amíg pincéreszek, egy líveg buziasí vizet? — Buziási-fürdő, 1916. VII. 20. — Molnár Miklós.

Meg tudjuk mi érteni a fenti sorok keserűségét s az eset előadójának azon elhatározását, hogy amíg ő pincérei foglalkozását gyakorolni fogja és tudja, egyetlen Muschong-

féle „Buziási vizet se fog eladni. Bárminő más terméket, még ha idegent is, csak nem „buziasít”, — értetik a keserű sorok. És a magyar termékek pártolását hirdető lelkes törekvéseket is, így ássa alá a szivtelenség, a mások érdekeivel és bajával nem törődő fősvényesség. A Fogadó, mint ezt olvasóink tapasztalhatják, mindenképen és folyton a magyarság érdekei fölkarolására buzdít s állandóan hirdeti, hogy — csak magyar terméket, ásványvizet stb. tartssunk és árusítsunk. Igaz, lapunknak ebből vajmi kevés haszna van, minthogy a magyar cégek, tisztelet pár derék kivételnek, nem igen szoktak iyiesmit „hálaosan” viszonzni. De nem is efelvé érdekből, hanem tesszük ezt abban a feltevésben, hogy legalább a szakmához tartozók látják ennek bizonyos előnyét. Azonban, mint a fenti levél mondja, ok van rá, hogy a magyar ásványvizet pártolásáért nem mindenki lelkesedik. Sajnos, ezt a mostanin kívül nekünk is nem egy esetben volt alkalmunk tapasztalni.

Világháboruban állunk, amelynek befejezésével új világrand alakul ki, s ipari és kereskedelmi javai biztosítására, minden nemzet az eddiginél is hatványozottabban fog törekedni. A magyar gyáripari és más vállalatok tulajdonosaihoz azt a figyelemztést intézzük, hogy vigyázzanak, hogy az a pár alkalos, harcós magyar gazdasági sajtó továbbra is ezen az alapon maradjon és ne menjen át abba a közömbösségbe, amelyből őt tekintenek minden közjóra való törekvést. Az itt ösmertetett és más hasonló esetek nem épen mutatkoznak alkalmasnak ama viszonylatnak a főnmaradására s ami ha bekövetkezik, az ebből származó ipargazdasági hátrányokért sem azokat a becsületes törekvőket éri a lelkiösmereti furdalás és az erkölcsi felelősség.

KÜLÖNFÉLE KOZLEMÉNYEK

Az erdélyi menekült vendéglősök Háborus veszedelem szakadt Erdélyre, országunknak erre a gyönyörű részére s a veszedelem menekülésre készítette a kincses föld lakóit, akik otthonukat és mindenüket kénytelenek voltak odahagyni. Menekülő lettek a mi iparunkhoz tartozók is, a fogadósok vendéglősök, kávéosok és kocsmárosok, akik szinte ott hagyták vagyonukat, drága berendezésű üzletüket, pincéiket minden bor- és egyéb italkészlettel együtt. Hogy marad-e, lesz-e mind-ebből valami, mire visszatérnek, — ki tudná megmondani. Az erdélyi menekültek érdekében, mint tudjuk, nyomban megindult a gyűjtés és más jótékonsági tevékenység s az arra szorulókat egy a fővárosban, mint a vidéki városokban, ahol elhelyeztet nyertek, a helyzetnek megfelelő segélyben részesülnek. Egyes ipari szaktestületek ezenkívül is pártfogásba vették s tőlük telhetően, anyagilag vagy erkölcsileg segítettek a szakkörökhöz tartozókat. Az „Országos Vendéglős Egyesület” az erdélyi menekült kartársaknak szinte erkölcsileg és oly módon igyekszik segítségére lenni, hogy akik a menekülés ideje alatt munkaalkalomhoz akarnak jutni, ezen ügyekben közben jár és utbagyigazítást nyújt. E célból főlhívja őket a vezetőség, hogy tartózkodási helyüket jelentsék be az Orsz. V. Egyesületnek, Bpest, VIII., Gyulai Pál-utca 9 sz. Ugyancsak főlkéri az „Orsz. V. Egyesület” a fővárosi

és azon vidéki üzlettulajdonosokat, akik megfelelő munka-alkalmat tudnak nyújtani, hogy ezt az „Országos” irodájának bejelenteni sziveskedjenek. Végül az „Országos v. egyesület” a hozzátartozó és a fővárosban tartózkodó erdélyi kartársaknak főlajánlja helyiségét oly célból, hogy ott a délutáni időben rendszeren összejöhesse és találkozhassanak. — Mindezenkívül a „Fogadó” szerkesztősége és kiadóhivatala is főlhívja a menekült erdélyi előfizetőit, hogy egy lev. lapon tudassák ideiglenes tartózkodási helyüket, hogy a lapot eme viszontagságos időben is pontosan kioldhessék címükre.

Kimaradtak. Mai számunkból anyaghalmaz és térszűke miatt „A jótékonság szolgálatában”. — „A kincses földről” (Erdélyiek menekülése) című cikkünk s e rovatból is több érdekes közleményünk a jövő számunkra maradtak.

Hátralekös előfizetőink ismételtlen főlkeressük és tisztelettel főlkérjük, hogy elmaradt előfizetéseket sziveskedjenek az előző lapokkal vagy más uton venn postautalvány főlhasználásával kiegyenlíteni. Ugyancsak főlkérjük azon t. előfizetőinket is, kiknek előfizetésük az előző vagy a mostani számmal lett esedékes, hogy az esedékes díjakat a kapott postautalványon sziveskedjenek beküldeni. Előfizetési és egyéb pénzek: Fogadó-kiadóhivatala. (Bpest., VIII. Gyulai Pál-utca 9. sz.) címre küldendők.

Borvásárlók figyelmébe. Múlt és az előző évben tudvalevően igen sok helyen nagyon rosszul fizetett a szőlőtermés, ami aztán a jó borok iránti nagyobb keresletet vonta maga után. Az ismert „Visontai és mátrahegyaljai szőlőtelepek borért. r. t. igazgatóságát is ez indította arra, hogy a régi évjáratok főlve bortermelői forgalomba hozza. A Visontamátra bortermelő társ. szőlőtelepein különben a múlt évi termés is jól beültött, és ezt fentiekkel ezuttal is a t. borvásárlók vendéglősök figyelmébe ajánljuk.

Sörívás korlátozása. Nálunk egyelőre úgy korlátozták a sörívást, hogy sok helyen nem adnak korsó, csak pohár-sört. De Bécsben más rend járja; az oltani és az ausztriai vendéglőket miniszteri rendelet kötelezi, hogy naponta csak hat óra hozsaszat mérhetnek ki sört s fejenkint senki se fogyaszthat többet egy liternd, sem vendéglőkben, sem a vendéglőkön kívül.

Hertsell! Ezt „honvédül!” úgy mondják, visszako,z, amire pedig a jelen esetben alkalmazzák, nem más, mint a jancsibankó és ennek históriája. Az egyik legügyesebb napujáságunk ugyanis megírta, hogy a főpincérek főlprózzák a papir kétkoronásokat fél- és negyedre, mert nincs elegendő papirpénz, amire az osztr. és magy. banknál érdeklődött, s ott azt mondták, hogy így is jól van. Másnap azonban rájött, hogy nem jól értelmezte a nyert tájékozást, mert a bankót törvény tiltja főlparítani s a beváltásnál 10 fillért vonnak le drb-kint a bankban. Tehát, herstellt! vagyis nem „gillt!”, amit az előző nap állított. A furcsa aprózneg íránt így megint megfogó a közbizalom, bár ilyesmivel előbb se volt a közönség, s ez okozta, hogy a két koronás papírokat már nem vagdalják szét; minthogy azokat senki sem fogadja el.

Tessék újságot olvasni. Egy brünni kocsmárossal történt az itteni eset. — A városi tanács a vendéglősparral kapcsolatos valamilyen rendeletet adott ki, ami azonban H. Grindl kocsmárosnak, aki nem épen nagy barátja az írott betűnek, elkerülte figyelmét s csak természetes, hogy rövidesen a rendelet marasztaló szakaszába vágó dolgot követett el. Emiatt aztán annak rendje-módja szerint beidézett, megbírságotlatott; ama kifogására,

hogy a városnak a kérdéses ügyre vonatkozó nyilvános hirdetményét nem olvasta, a következőket adták tudomására:

A jelen esetben a szokásos módon ki voltak rasztva a hirdetmények; a közhírtevének ezt a módját a jövőben azonban nem fogja követni a hatóság, minthogy a lapok is közlik az ilyen hirdadásokat, s így mindenkinek módjában áll az ügyről értesülni. Persze, föltételezi a tanács, hogy a mai közönség, de különösen a kereskedelem és ipari foglalkozáshoz tartozók, olvasnak valamilyen újságot; ám aki ezt a kis szellemi miveletét sem gyakorolja és nem igyekszik tudomást szerezni az őt érintő dolgokról, — az viselni is tartozik a mostanihoz hasonló eset kellemetlen következményeit.

Brűnen mondták ezeket a szavakat, amelyek a közönséget, de kivált az ipari osztályhoz tartozókat a saját érdekükben arra figyelmeztetik, hogy olvassanak újságot. Nálunk is sokan megszívlelhetnék ezt az okos figyelmeztetést.

Házassági események. Szarvy Horváth Kálmán kaposvári főpincér eljegyezte János Annuskát, János F. kaposvári vendéglős leányát.

Hartsmann Annát, Hartsmann István pestszent-lőrinci vendéglős leányát eljegyezte Klementi Oszkár, esztergomi tekintélyes esztergályos mester.

A feketék ára. Budapesten a kávéások 8 és 10 fillérrel emelték föl a kávé árát. Most egy fekete vagy fehérikávé ára 60, illetve 62 fillér.

Hósi halál. Rosenfeld Rezső, tb. szolgabíró, 71. gy. ezredbeli önk. szakaszvezető, az orosz harctéri hősiesen küzdve, egy roham alkalmával augusztus 4-én, hajzájárt hósi halált halt. Rosenfeld Arnold, az árvaárvalaj Uradalom fogadó tulajdonosa, megyebizotts. tag, egyetlen fiát gyászolja az elhunyt hősből. A szomorú alkalomból a családon kívül Ára vármegye közönsége és tisztikara, gyászjelentést adott ki.

Csányi Lajos, keszthelyi fogaeótulajdonos augusztus 24-én, a gácsországi harcokban, a tarnopolj-i járásban levő Zwyin mellett vívott csatában, 42 éves korában hósi halált halt. Elhunyt hősinéket megtört özegeve: szül. Medved Ilona s két kis gyermeke: László rs Ilona gyászolják.

Elmaradt sörgyári tükeemelés. A nagykanizsai Király söröződe r.-t., ez az egyik legnagyobb és népszerűbb vidéki sörgyári vállalat, már előbb elhatározta tőkénének fölemelését. Ez a terv azonban, a sörtermelésben közbejött újabb fordulat következtében egyelőre elmaradt.

Fogadó — Gasthof. A „Fogadó” vagy „Vendégfogadó” mellett — ha szükségesnek mutatkozik — „Gasthof” elnevezést alkalmazunk a „hotel” helyett. A „legműveltebb”-nek hit francziák „Hotel” szavát, sem az utcai föllirat, sem az üzleti leveleken vagy tálapjainkon ne tűnjék meg.

Önözött és horgonyzott vasüstök. Az „Országos kémiai intézet” fővegyésze arról tájékoztatta a közönséget, hogy a „horgonyzott vasüstben” való főzés veszélyes az egészségre, tehát ilyen senki se alkalmazzon. Panasz folytán a kémiai intézet megvizsgálta több belőzött paradicsomot, amely nagymennyiségű horgonyt (cinket) tartalmazott; a horgonyvegyületek mérgesek s csak az a szerencse, hogy a paradicsom annyira undorító ízű és maró, hogy nem lehet élvezni. Arra hívja fel tehát a közönség figyelmét, hogy a horgonyzott vasüstök nem alkalmasak arra, hogy bennük élelmiszereket, lekvárt vagy zsiradékokat kezeljenek és főzzenek. — Az Orsz. kémiai intézetnek ez a fontos tájékoztató közlése indította a „Fogadót” arra, hogy egy olyan ismert és megbízható gyári céggel keressen összeköttetést, amelynek ilyen áruai főzés céljából és egészségre szemponból teljesen megfelelnek. És sikerült összeköttetést nyernünk a régi hírneves, **Szontág Pál csetneki réz-áru gyár** fővárosi raktári vezetőségével. Nevezett gyár fővárosi raktárában (IX.

ker. Üllői-ut 19.) nagy tömeggel vannak a különböző fajta főzöstök, amelyeknek belseje nem horgonyozva, (cinkelvé) hanem *önözva* vannak s így higiéniai szempontból teljesen megfelelőek és alkalmazsak. A jönevű gyári cégek mai számunk terjedelmesebb hirdetés-közlését hozza; szakközönségünk figyelmesen tanulmányozza át a hirdetményt s „önözött vasüst” szükségletét e megbízható helyen szerezze be.

APRÓ ESEMÉNYEK. — 2 fillér adó, 2 fillér beszerzés. Egy fővárosi kávéház főpincére egy vendégnek, aki sokalta a 24 fillért a britanikáért, azt mondta: igaz hogy britanika 20 fillér, de 2 fillér kell adóra és 2 fill. a beszerzés díj, így a szivaros fiúnak igazán nem igen marad haszna a szivárnál. Aki pedig a szivarok mai beszerzésének nehézségét ösmert, az ennek a tájékoztatásnak az igazságában nem is igen kételkedik. — A svájci piacon az I. minőségű ementáli sajtot 2.60, a II. rendűt 2.50 és a III. rendűt 1.60 frankért adták e hónap elejével. — A triestüi vendéglőkben e hó elejétől „makszimált” áron mérik a vörösbort. A vörös és fekete (persze nem egri, ménesi, székszárdi s villányi) borok literje vendéglőkben: 2.32, fogadóknak 2.56 s a város területén kívül 2 kor. 24 fillér. — **Zsirjegyek.** Ausztriában miniszteri rendelet állapította meg, hogy hetenkint, személyenkint 120 gramm zsiradéktermék, illetve ételolaj, vagy 144 gr. nyerszsír jár. Nehéz munkát végző férfiak többit: 150, illetve 180 grammot kapnak, ugyancsak jegy ellenében. — „Szilvórium” szilva nélkül. Bosznia-Hercegovinában megtiltották a szilvának pálinkafőzés céljából való kivitelét. Minthogy ezeket a helyes szempontokat másutt is figyelembe fogják venni, az ismert „szilvórium” (szilvapálinka) számára nem marad más hátra, mint hogy azt szilva nélkül készítik. — **Akiknek feje kávéban föl,** érthetőbben mondvá, akik kávéval „spekulálnak”, azt hirtelilek, hogy Anglia megvette Brazília egész kavékészletét, továbbá Anglia azt a kávést sem engedti szabad forgalomba hozni, amelyet Svédország saját szükséglete fedezésére kötött le. — **Utazás a Lovcsenre.** A Balkán-földnek legmagasabb hegyére, a Lovcsenre, amelyről oly szép és érdekes kilátás nyílik, a kataratói hadvezetőség személyszállítássa is alkalmas főgöggvasutat építettett. Az érdekes vasutvonal négy kilométer hosszú és öt állomása van. — **Ha mázoló maradt volna.** „Veszedelemes dominó” címen egyik előző számunk közölte, hogy Nagy Józsefet, a dunaperti Uits-féle kávéház utóbbi tulajdonosát, jelzett dominó és hamis játék miatt egy év, hat hóra s egy csomó pénzbüntetésre ítélték el. Erre a közlésre M. K. főpincér a harctérről egy tábori lev.-lapon röviden ezt írta: „Az a Nagy József, akit erre a pályára eféle célok vezérleltek, jobb lett volna, ha Marosvásárhelyen továbbra is szobamázolóként maradt volna.”

A „Hadsegélyző Hivatal” dolgait. — fogadói bélyegeket, levelező-lapokat, főpincéri számlócédulákat és egyéb jótékonyági tárgyait: *pártoljuk, használjuk és terjesszük!*

GYÁSZROVAT. Horváth Lőrinc régi fővárosi (Békes-utcai) vendéglős 48 éves korában elhalálozott. Elhunyt kártársunkat augusztus 27-én temették el kártársai és a közönség nagy részvéte mellett. Halálát megtört özegeve: sz. Dorner Gizella, két fia és nagyszámu hozzártatózók és rokonság gyászolják.

Benes Géza debreceni hentes mester 45 éves korában elhalálozott. Elhunytban Harangi György, a veszprémi Korona-fogadó tulajdonosa sógorát gyászolja.

Lengyel Viktor pécsi főpincér, 31 éves korában elhalálozott. Elhunyt kártársai s a közönség nagy részvéte mellett temették el.

Áldás és béke hamvaikra.
Papírszalvéta beszerzése végett forduljanak a kártársaink a „Fogadó könyvnyomdához” Budapest, VIII., József-utca 56.)

Limonádés pör. Forgó K. „Várkert-kioszk”-jában egy koronát fizetett egy limonadéért egy budapesti ügyvéd. Az ügyvéd beperelte árdrágításért a kávést, aki a tárgyaláson azt mondta, hogy ő nem tehet róla, ha a főpincér zsarolja a vendéget, mert nála 60 fillér a limonadé ára. Az ügyvéd tanuja kihallgatása után a II. ker. rendőrkapitány 25 korona fő, 25 korona mellék-büntetésre és az ügyvédi költségek megfizetésére ítélte Forgó kávést; akinek ezzel az is tudomásul adatott, hogy bizony az üzletlajdonosnak kell felelni azért, ha a főpincér többet számít a vendégnek.

Nehézségek vannak a szivar és más hasonlók beszerzése körül, még pedig olyanok, hogy igen sokan nagy utánjárásra se tudják megszerezni azt a mennyiséget, amire szükségük van. Kiváltképen a szivarkafélékkel van baj, vagyis abból van a legkevésébb. A nehézségek elhárítására sok mindent ajánlottak s ezek közt legtöbb figyelmet érdemlő egy budapesti kávéház Balambérjának az a javaslata, hogy tiltsák el a dámákat a cigarettázástól. Kávéház előtt és más nyilvános helyeken, a női bluz varrónőktől kezdve a legújabb „milliómosok” nőnépségeig, úgy főfőjelnek, mint valami törökbas. Hát ne pöstöljenek ezek a fehérnép személyek, legalább a háborus idők alatt.

Ezüst, kínai ezüst evőeszközt és hasonló árut lehetőleg mindig ujjat vegyünk, mert a használt csak csekély százalékkal kerül kevesebbe. A legjobb ilyen áruk Budapesten, a IV. ker. Váci-utca 8. sz. alál létező és előnyösen ismert **Hermann J. L.**, cégnél szerezhetők be.

A szalpok hírtései mindig szoros vonatkozásban állnak a szakközönség érdekeivel; így a „Fogadó” hirdetései is mindig figyelmesen tekintésük át olvasóink.

A Fogadón-yomda a VIII. ker. Szentkirályi-u. 34. sz. alól a VIII. ker. József-utca 56. sz. alól helyeztetelt át.

BOR- ÉS PINCEGAZDASÁG.

Szöllők állása és a bor ára.

A napokban jelent meg a földmívelésügyi miniszterium jelentése az ideí szőlő-termésről és a bor áráról. A jelentés szeptember 6-ig a bor fölzugyólktól beérkezett adatokat tartalmazza s a jelenlegi állapotokat kerületenkint az alábbiak szerint ösmerteti:

Budapesti kerület: Közepes, jötermés várható. Megelevő bor ára htl.-kint 140—200 korona.

Kecskeméti kerület: Nagy átlagban gyenge termés, de közepesen felüli minőség remélhető. A bor ára emelkedő.

Fekértemplomi kerület: Gyenge, közepes termés remélhető.

Bihardíószegi kerület: Gyenge termés várható. Mustért 120 koronát ígérnek.

Szatmári kerület: Nagy átlagban közepes termés várható. A bor ára 135—145 korona. Készlet csekély.

Beregszászi kerület: A bor ára 160—180 korona. Borkészlet alig van.

Tarcali kerület: Igen jó szüret ígérkezik.
Miskolci kerület: A termés nem sokat ígér. A bor ára 140—160 korona; mustért 120 koronát kínálnak.

Egri kerület: Heves vármegyében közepes és gyenge. Jásznagykunszolnok vármegyében gyenge és rossz termés vár-

ható. A bor ára 120 és 160 korona közt ingadozik.

Balassagyarmati kerület: Gyenge termés várható.

Pozsonyi kerület: Az eddigi kedvező időjárás a még megmaradt kevés termésre jó hatással van. A bor ára 180—200 korona.

Soproni kerület: Minőségre jó, mennyiségre változó a kilátás. A bor ára 200—240 korona.

Tapolcai kerület: Gyenge termés várható. A bor ára 150—180 korona. Mustra 120—160 koronáig történnek kötések.

Pécsi kerület: Közepes, egyes helyeken gyenge termés várható; mustra 120—130 korona kötések történtek.

Szekszárdi kerület: Gyenge közepes, sok helyen rossz termés lesz. Mustot 120—130 koronával kötik le.

Ausztria múlt évi börtermése.

Az osztrák földművelésügyi miniszter e hó elejével tette közzé az 1915. évi bortermés eredményéről szóló kimutatást, amelynek végösszege ez: — A 197.423 hektárnyi szőlőterületen, amiből le vannak vonva a háboru által érintett vidékek, termelt összesen 3.198.862 hektoliter bor.

Németország ideai termése és a borárak.

Németország nyugati részében az ideai szőlőtermés igen egyenlőtlen eredményt mutat. A szőlőbetegségek folytán az átlagos eredmény gyenge hozammal fog végződni. Az 1915. évi termésű bor ára 1000—1600 márká. A jegyzés az ugynevezett „Fuder“ mértékegységre vonatkozik: ez Poroszországban 12, Württembergben pedig 6 akónak felel meg. Egy bécsi akó viszont 56.58 litert tesz ki. A Rajna közepes vidékének tavalyi termésű borait, fuderonként 2100—1500 márkáért, az 1914. évi termést 1000—1300. az 1913. évi termést 1150—1300 márkáért adják. A Mozel vidékén féltérmetes számítanak. A bor ára állandóan növekedik és soha eddig el nem ért drágulást mutat. A Mozel felső vidékén a tavalyi termést 1050—1130. a középső vidékén 1200—2000. az alsó vidékén 1000—1400 márkáért vásárolják.

A mi katonáink.

— Háborus levelek. —

Száll, száll a szellő és száll gyászos hírével a tábori posta. Megint két vitéz magyar katona esett el, megint két derék hőst temettek el a messze idegenben. Magyar katonák idegen föld hantjaiból vetettek ágyat hős bajtársaiknak, akik azóta csendesen alusszák a dicsőrk örök álmát és pihenik ki az átélte és sokat megszenvedett harcok fáradalmait.

Rosenfeld Rezső önkéntes szakaszvezető tb. szolgabíró, a széles körben ösmert és nagytekintélyű árvamegyei fogadós, Rosenfeld Arnold egyetlen fia, elejétől kezdve az elsők közt volt és az orosz-fronton teljesített szolgálatot. A múlt hónap 4 én kemény ütökzelme lette, rohamoztak, s ez alkalommal lelte hősi halálát. Holttestét bajtársai temették el s látták el sirját jellel és ideiglenes disszell. Családjá, hozzátartozói és vármegyéje mély fájdalommal és hazafias büsz-

keséggel jelentették hősi halálát hősöknek, a mi katonáinknak.

A másik gyászos hír is az orosz harmezéről, a sok csatát és véres eseményt látott Gácsországból jött. **Csányi** Lajos keszthelyi fogadótulajdonos, ki ez év elején vonult be, Tarnopol körül — Zwyzyn mellett — vivot, nagy csatákban kapott súlyos sebet s három órai kínos szenvedés után következett be hősi halála. Bajtársai augusztus 25-én temették el ideiglenes sirjába. Özvegye, két kis árva siraftják és sok, sok ösmerőse emlékszik kegyelettel a mi hős katonánkra.

A háboru gyilkos tüze egyre oszítja a halált és sebesülést. **Schweitzer** János tüzérhadnagy, a marosvásárhelyi Transylvania-fogadó tulajdonosa: Schweitzer Adolf fia a bukovinai harcokban Werezynónál kapott súlyos sebesülést. — **Magyary** Dénes márosvásárhelyi tanácsjegyző és ipartársulati jegyző István fia, 4-szer ment a harctérre s a 4-ik alkalommal egész rostává lőtték össze. Nehéz sebesüléséből még félig se gyógyult ki, amikor már megint a frontra kíváncskodott. — **Nagy** István volt csurgói vendéglős, ki az első harcokban 16 nehézet sebet s ezután 8 hónapi szabadágot kapott, ez év elejétől folyton a harctéren volt; ezuttal az oroszfronton sebesült meg s mint sebesült Debrecenben gyógykezelték. E hó elejétől megint, ezrednél Bécsben van. — **Porkoláb** László sárbogárdi nagyvendéglős Valonánál egy légi harc alkalmával sebesült meg nehezebben. — **Köstner** József debreceni főpincér, ki nem rég az olasz harctérről ment át harcolni az orosz frontra; itt nemcsak megsebesült hanem meg is betegedett és most a munkácsi katonai kórházban ápolják.

Szigeti Emil szentgyörgyölgyi (v. dávidházi) vendéglős a mozgósítás óta katona; az üzlet dolgait ez idő óta derék neje (kiről előző számunkban szoltunk) intézi. **Schuller** Albert, **Landman** H és **Unger** József nagysebeni vendéglősök szintén régebb idő óta katonáskodnak. — **Pálffy** Gyula rozsnyói fogadós kartársunk, **Kováts** Ignác kolozsvári főpincér és **Szanits** Ferenc veszprémi kávéház-tulajdonos hosszú két év óta végzik a háborus katonai teendőket. — **Taksonyi** András mátyásföldi és **Steiner** Mór veszprémi vendéglősök közel egy éve vannak katonáknál. **Pléty** János nagyenyedi kávé, az öregekkel együtt vonult be.

Weber Károlyt, (szombathelyi főpincér lapunk ismert levelezője) ki a mozgósítás óta katonáskodik, tizedessé léptették elő. **Nowotny** Lajos főpincért két évi katonáskodás után, betegség következtében szabadságotlították.

Rüszler József szakaszvezető (szolnoki főpincér) ki egyhuzomban egy évet tölt már az északi harctéren, a hősök özvegyei és árvái alapja javára 10 koronát küldött s ennek kapcsán azt írja, hogy jól érzi magát és bizik benne, hogy egészsége tartós marad, mindaddig, míg azt a rég óhajtott győzelmet ki nem vívtuk. — Aminek előbb utóbb el kell következni; mert akik annyit időn annyit kúznak és úgy kitartanak mint mi, azok nem végezhetik másként, csak győzelemmel . . .

KESERŰ GOMBÁK

A munka nemesít . . .

— Korkép. —

Budapest egyik első kávéházában (miként a többi kávéházban is) nem úgy ment a munka, mint a háboru előtt. Ha jöttek vendégek, 5—10 percig se lettek észrevéve, ha kiszolgálták őket kávé és más egyébbel, nem kaptak új-ságot; aki vizet kívánt mást s aki mást kért, vizet kapott stb. és így tovább. Szóval rendetlen volt a kiszolgálás. Láta ezt a gazda s szívét keserűség szállta meg, ámde, mit tehetett? Ha főlváltja alkalmazottait csak ilyeneket, vagy rosszabbakat kap, tehát, ezzel a dolgon nem segít. De változtatni mégis csak kellene. — Az egyik hűvös estén nagyobb volt a vendégjárás, de még nagyobb a megszokott rendetlen kiszolgálás. S mit tesz az évek jó 60-as mérföldjét megfutott gazda? Visszagon-dol a 40—45 év előtti piñcéri korára s hozzá fog a munkához. Negyed óra alatt több vendéget kiszolgál, mint összes alkalmazottja és gyorsan s pontosan kap mindenki feketét, lágy- és más tojást, újságot s mi egymást látván ezt egyik-másik vendég, meg-rántják a „főur“ vagy a kiszolgáló urak kabátját: — Mondja kedves ur, mért nem tudnánk maguk is így dolgozni? — Hogy mink nem tudunk dolgozni?! — szolták ők. És attól a perctől nem kell dolgozni a gazdának, — rendes és gyors a kiszolgálás. A vendégek nem várnak sem a feketére, sem a fizetőre. A tulajdonos pedig eközben keserűen állapítja meg, hogy a munka, még ha ilyen formában is nemesít; de vajjon meddig? — gondolja hozzá ezt is keserűen.

Bárcy címe — Buda jutalma.

Budapest nagyszámú sajtója közt van olyan is, amelyik kizárólag a kedves budai oldal érdekeit képviseli s ez — a Budai Napló. Nevezett lap egyik előző számában Budának egy hajdani városbírójáról emlékezett meg, aki Vencel király jóvoltából Prágában két évi fogságot ült, azután kiszabadult és a „budai gróf“ címet kapta. Eszébe jutott lap-társunknak, hogy ezzel a címmel valakik föl kellene ruháznai. S ki lenne erre méltóbb, mint — Bárcy polgármester? Hozzáteszi ugyan, hogy Bárcy még nem szenvedett ilyen fogságot, azonban érdemet másként is lehet szerzni, s fölhizza, hogy Budán van sok pad, nem is pad, csak felpad sőt, felpad se, mert nem lehet ráülni, tehát, feltétlen érdemes dolgot követ, aki ezen a lehetetlen állapoton változtat. Következésképpen ez a lehetetlen kérdést ajánlja a polgármester figyelmébe, azzal, hogy jó volna — „padfőlygelőket“ kinevezni. Másszóval, ez lenne föltétele — Buda „grófságának“ . . . Így tenyészenk nálunk a keserűségnek, no meg annak a bizonyos „akasztófahumor“-nak a gombái.

Egy új fogadó címéről.

— Pimpi ur ajánlata. —

A múlt hetekben nagyhangú „reklámok“ (hirdetések) jelentették hogy Budapestten elsőrendű „száll-oda“ létesül „Imperiál“ címen. A Debrecen-fogadón tul, (Rákóczi ut) a Gerenday-sírkőraktár szűk és nyirkos helyén, épül egy hárk s bizonyára ezt fogják fenti című „száll-ide-oda“-nak elnevezni. Egy Pimpi nevű ur, aki az „Imperiál“ (találka száll ide-oda) táján lakik, azt ajánlja az új „Sz-át“ építő bank-r.-társ.-nak, hogy ne Imperiálnak, hanem „Sirkő-száll-oda“-nak nevezzék az üzletüket. Ezt a „szívességet“ pedig főként azért kéri P—i ur, mert ő este későn szokott haza járni, s ha azt a sirkő-féle fogadót is „Imperiálnak“ fogják hívni, könnyen eltévesztheti a lakása táját.

Hasznos Tudnivalók.

Növényi szeletek.

— Huspótló főzelék-feltétel. —

300—3500 gram frissen szedett gombát megmosunk, finomra összevágjuk s vajban vagy zsírban kissé megpároljuk; adunk hozzá tejben vagy vízben áztatott és jól kinyomkodott zsemlyét (vagy jobb fajta kenyert), minthogy a mostani időben zsemlyéhez jutni nem lehet), 4—5 tojást, kevés hagymát, sőt és ebből az anyagból lapos gombóckákat formálunk és vajban kisütjük.

Házi mustár készítés.

Fél kiló barna mustárlisztet, ¼ klg. porcukrot és ½ liter borecetot addig keverünk míg az egész anyag sima lesz; ekkor félretesszük, üvegbe rakjuk és hálgyopapírral lekdjtük. Ha hosszabb időre óhajtjuk eltenni, cukor helyett sőt keverünk hozzá és csak használatkor cukrozzuk meg.

A tiszta kávé megállapítása.

A gyanus kávéból tegyünk egy késhegynivel egy pohár hideg vízbe; ha a kávé cikóriával van keverve, a vizet azonnal barnára festi, ellenkező esetben pedig a víz egészen tiszta marad.

Avas olaj megjavítása.

Minthogy a táblaolaj ném éppen az olcsóbb cikkek közé tartozik, érdemes annak megóvásával törődni és megjavítani, ha valami baj éri. Előszórt fordulni, hogy az olaj megavasodik. Ez esetben szénasavas vízzel (szikvízzel) vegyítjük, jól összerázzuk s néhány óráig leülepedni hagyjuk; azután erősebben fölhevítjük, újból félretesszük s másnap az egész eljárást megismételjük és végül letöltjük a vizről, mely az olaj avasságát magába vette.

Ehelyező irodában.

Irodás: Van egy nagyon jó szakácsné, volt vendéglősné, de tönkrementek, még férje életében; nagyon ajánlom őt...

Vendéglős: Nem merem alkalmazni; mert ha tönkrementek, vagy azért történt az, hogy nem tudta jól érvényesíteni a jó és helyes főzőtudást, vagy ha tudott főzni, nem volt szíve *lálalni és aani* a vendégeknak.

UZLETI HIREINK.

Figyelmeztetés. Azon t. előfizetőink, kik a „Fogadót“ a megjelenés napján nem kapják meg, a kiadóhivatalt szíveskedjenek erről egy levelező-lapon értesíteni.

Jó új-borok. A mult évi rossz időjárás következtében alig volt vidék, ahol jó bor termelt volna. kivételt képez a „Visontai és a Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő r.-társ.“, melynek új borai minőség tekintetében még az eddigi termést is jóval föltümulják.

A Fogadó szerkesztősége és kiadóhivatala VIII. ker. Gyulai Pál-utca 9. sz. alatt van.

Az aradi vasuti vendéglőt mint előzőleg irtuk, **Kolossa Viktor** kartársunk, ceglédi vasuti vendéglős nyerte el. Erről az üzleti eseményről az „Aradi Közlöny“ napilap hosszabb közleményben emlékezett meg s a derék törekvő szakembert, előző működése kapcsán érdeme szerint, szép szavakkal méltatta. Az érdekesítő cikkben többek közt ez foglaltatott:

Cegléden Kolossa és vendéglője szokatlan kedveltségnek örvendett; nemcsak a vasuti tisztviselők, hanem a város előkelő polgári társadalma is sűrűn találkozott a vasuti vendéglő helyeégeiben s ma az átvétel napján ugy a vasutasok, mint Cegléd szá-

mos előkelő polgára meleghangu táviratban adott távozása fölötti sajnálatának kifejezést, sok szerencsét kívánva új vállalkozásához. Aradon is élénk érdeklődéssel fogadják a szakmájában kiválónak ismert és kartársai kércsén is nagybecsült Kolossa Viktort, aki a legnagyobb ambícióval kezdte meg itteni működését.

Pécsett a „Hungária-kávéház-társaság“ föl-oszlott s a kávéházat a társaság egyik régi és ismert nevű tagja, **Spieller Mór** vette meg. Az új tulajdonos az üzletet ez alkalommal teljesen átalakította s megfelelő ujan és izlé-sesen rendezte be. Az újból való ünnepies megnyitás július közepével történt.

Üzlet-vétel vagy átvétel alkalmával szokásos „vendéglő-átvételi“ vagy „vendéglő-nyitási“ értesítések és minden egyéb nyomtatványokat t. kartársaink a **Fogadó-nyomdában** (Budapest, József-utca 56. sz.) rendeljék meg.

Budapesten a V. Nefejeits-utca 3. sz. alatti Németh-féle jöhirü vendéglőt megvette **Kreiszer Ferenc** kartársunk. Az új tulajdonos üzletet megfelelően átalakította és egész ujan rendeztette be. Az ünnepélyes megnyitás a mult nő elejével történt. **Kaposváron** a Korona-fogadót **Bien** testvérek, a közönség kényelméért minden áldozó derék tulajdonosok, teljesen újonnan tatarozták és rendezték be. A nagyszabású üzlet újbóli ünnepélyes megnyitása a mult hónap elejével történt.

Nyiregyházan a Nyirvizpalotában **Friedmann** Armin egy a mai kor igényeinek megfelelő izléssel berendezett éttermi üzletet nyitott.

Üzleti fehérenemü. Fogadói és vendéglői vászon-féléket a mi iparunkhoz tartozók a mindenkor legjobb minőségűt szállít és ismert **Deutsch Ferencnél** (Bpest, VIII., Muzeum-körut 10. sz.) szerzenek be.

Nehéz acéllemezből sajtolt különleges

pótedények vendéglők, szállodák, kávéházak

stb. részére nehéz vasalással belül önozva, kívül feketére festve, a rekvirált vörösréz

edényeknek teljesen megfelelő kivitelben különként **K 4-20** Továbbá nehéz acéllemezből sajtolt rendkívül tartós **kívülből finoman önozott** füles és nyeles lábasok 11-től 34 centiméter átméretig lapos és mély alakban, nagy választékban. Megrendelésnél kérjük az edények számát, valamint a szükségelt fazék, lábas, tepsi mélységét és átméretét centiméterekben megadni.

Amennyiben a vörösréz edényt még nem rekvirálták, úgy bérmentve küldje be azokat s mi a beküldötteknek teljesen megfelelő acéllemezből sajtolt edényeket szállítunk helyette. Az esetleg javára fennmaradó árkülönbözetet készpénzben beküldjük. Vörösréz edényt, ha a rajtalévő vasalkatrész 20%-ot meg nem haladja, különként **5 koronaért**, tiszta vörösréz edényeket pedig **5 kor. 50 fillérrel** váltjuk be, mint hadifémet, hadi célokra.

Szép kivitelű **vasmozsarak**, egy darabból sajtolt hornikkelézett ganyozott vas és acél

mosó üstök, valamint

gyertyatartók nagy választékban.

SZONTÁGH PÁL

Budapest, IX/12. Üllői-ut 19. sz. Fémárugyár. — Jogositott hadifém beváltóhely.

Uj kávé. Budapesten a IX., Soroksári-uton lévő Közvágóhid-kávéházat átvette **Acél Oszkár** ismert főpincér. Az új gazda üzletét megfelelően ujan tatarozva és berendezve, e hónap elejével vette át saját kezelésébe és nyitotta meg ünneppélyesen.

Vendégloji és kávéházi cikkek beszerzése. Ugy az éttermi, mint a kávéházi főpincér urak fogvájó, bon-block, tábla- és dákókréta és minden más cikket, valamint az érhordó urak hektograf stb. szakszeregeket a legjutányosabban a **Fogadó-nyomda** utján Bpest, VIII., József-u. 56. szerezhetik be.

Fiumában az Imperial-fogadót és ennek kávéházi helyiségeit, tulajdonosa: **Panny Ferenc**, megfelelően átalakította, illetve kibővítette s az egészét a haladó kor igényeinek megfelelő izléssel és kényelemmel rendezte be.

KERESTETNEK. T olvasóinkat kérjük, hogy az alább keresett címet hollétét, kartársi szívesességéből, a megtudni óhajókkal egy levelezőlapon közöljék.

Bazsal János hollétét, esetleg azt is, hogy ez a barátja katonai szolgálatot teljesít-e, vagy nem vált be, kéri pár sorban tudatni **Horváth Ferenc** (30. Honv. gy.-ezred, 3. pótzászad, tábori posta 189), ki már 8 hónap óta van a harcokban.

Heller Izidor főpincér (volt Brassó, Transylvánia) hollétét kéri egy l.-lapon tudatni **Bors Mihály** Szeged.

Marosvásárhelyen a Szentgyörgy-téren **Ritz Antal**, ottani ismert vendéglős egy nagyobb kiterjedésű házat vett s azt megfelelően átépíttette s a mai igényeknek megfelelő vendéglőnek alakította és rendezte be. A tágas és izléses felszerelt új vendéglői üzletét **Ritz Kártársunk** augusztus közepével adta át a forgalomnak.

Onozott főzödények beszerzése. A „rekvirált” rendezvények pótlását csakis **ismert és megbízható** gyári cégtől szerezzük be, ellenkező esetben nagyon rá lehet fizetni az érele beszerzésre. Tiszán ebből a fontos okból hívjuk föl olvasóink figyelmét a híres **Szontagh Pál** féle **cselelki rézgyár**-nak a mai Fogadóban közölt hirdetésére.

Fogadó kibővítés. Barcon a Korona-fogadót **Skergula István** kartársunk több szobával kibővítette s úgy ezeket, mint az üzlet egyéb részét egész újonnan rendezte be. Az új megnyitás aug. 15-én történt.

Vasuti vendéglős urak „papír-szalvéta” szükségleteiket s a szükséges üzleti nyomtatványaikat a **Fogadó-nyomda** vállalatnál, (Budapest, VIII., József-utca 56.) szíveskedjenek megrendelni.

Uj vendéglős. A főváros szép budai részén, a II. Margit-körút 14. sz. alatt **Frantz József**, a régi gárdából való főpincér egy a mai igényeknek megfelelő szép csinnal berendezett vendéglői üzletet létesített. **Frantz kartársunk** üzletét jó magyar konyhája és jó bora miatt a budaiak szép számmal látogatják.

Lakás- és helyváltoztatásukat jelentő t. pincér-előfizetőink az új címmel kapcsolatban **volt lakhelyüket** (hogy előbb hol voltak?) szintén szíveskedjenek megírni. Fogadókiadóhivatala, Bpest, Gyulai Pál-u. 9.

HELYVÁLTOZÁSOK. Budapesten a Népepera-kávéház főp. állását **Kiss Antal** töltötte be. A Berlin-kávéházban a fizetőp. állást **Kertész József** foglalta el. **Baumgartner Jenő** a Közvágóhid-kávéház főp.

állását töltötte be. **Pintér Gyula** Serajevóban a Központi-fogadó főp. állását foglalta el. Kaposvárott a Korona nagyfogadó igazgatói állását **Ligeti Ede** tölti be. U. i. az éttermi főp. állást **Szilágyi Endre** foglalta ől. A Szechenyi-kávéház főp. állását **Szvajdzsits György** töltötte be. Székesfehérvárott a Nádor-kávéház főp. állását **Somogyi Miklós** foglalta el. Veszprémben a Royal-kávéház főp. állását **Sanits József** tölti be. A Korona nagyfogadó főp. állását **Thor József** foglalta el. Pécsen a Pannónia nagyfogadó kávéháza főp. állását **Freund Ernő** foglalta el. Mellette mint fizetőp. **Kecskés Károly** működik. A Hungária-kávéház főp. állását **Fehér Ferenc** tölti be. A Központi-kávéház főp. állását **Kiszely János** újból elfoglalta. Siklóson, a Pelikán-fogadó étterem főp. állását **Vecsernyés József** foglalta el.

Kosinsky Viktor tokajhegyaljai szőlőgazdaságában mintegy 50 hl. 1906. évi

Sajáttermésű aszabor

és 30 hl. sajátfőzésű 12 éves egalizált **cognac** eladó. Minták ára bérmentve egy-egy korona. Megkeresések és ajánlatok **Kosinsky Viktorhoz, Budapest, I. ker., Hieronymi-utca 58.** intézendők.

Jó megjelenésű

szakmában kiválóan jártas, volt vendéglős s kávéháztulajdonos, nagyobb üzletben üzletvezetői állást keres. Szíves megkeresések „**Üzletvezető**” címen a kiadóhivatalba kéretnek.

Házasság.

Egy válófélben lévő vasuti vendéglős nőül venne: egy 35-40 éves tisztességes és szerény igényű elvált, vagy özvegy gyermektelen vendéglősnét 30-40.000 korona hozománnyal. Fényképes ajánlatokat kettős boríték alatt „**Jó férj!**” jellegű a kiadóhivatalba kér.

Eladó

60 liter kitünő, elsőrendű **cognac** (borpárlat), literenkint 12 koronáért; — ugyanott eladó 5 drb kisebb boroshordó. **Nagy J.** Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 10. földszint

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

Azon t. előfizetőink, akik a hozzáink intézett leveleire választ nem kaptak, kelen rovatunkban találhatják meg a televel választ Csakik előfizetőinknek válaszulok.

V-y K. Illemtudás, udvariasság, előzékenység, — enélkül el se lehet képzelni az igazi szakképzettséget. A tanult és tapasztalt szakavatott egyének mindezt egyenesen kell magában és ez a képesség hozza magával azt a finomságot, amit csak valódi új emberekben lehet fölfedezni. Az ön által ismeretted esetében nem igen véljük föltalálni az igazi képességné ezt a sajátját, ami ha meg van, nem fordulhat elő az a kellemetlen ügy, amit szöszöltetni, már csak ebből a szempontból sem kívánatos. — V-ről nincs tudomásunk. Még a háboru előtt ki ment előbbi működési helyére, Franciaországba, s hogy ott érte-e, vagy másutt a világförfordulás vihará; eddig se nyertünk róla értesítést. — A mult évi naptári kiadványt és a két utóbbi lapot elküldte kiadóhivatalunk. Üdv. — **P. Szekszárd.** Van a »Fogadó«-nak egy mondása, amely úgy szól, hogy az előfizetők ne csak járassák, hanem olvassák is a lapot. Ezt pedig most azért hoztuk föl, mert azt a p-hirdetményt két ízben is hozta lapunk, s ha figyelmelt kikerülte, ez bizonyára azért történt, mert a fenti mondást figyelmen kívül hagyta. Az ügy persze, újabb öt évig, tárgyalanná vált. — **M. K. Harcter.** A jelzett küldeményeideig nem érkezett meg. A kérdéses számokat kikereste s elküldte kiadóhivatalunk. Hasonló szíveslyes üdvözlötünk. — **D. J.-szállás.** Ha nincs ráutalva, ne adja el. Azonban meg ebben a hónapban, vagy a jövő hónap elején, fejste át teljesen tiszta és igen keveset kénezt hordóba borait s azután csak arra ügyeljen, hogy az apadás esetén rendszeren pótolva vagyis föltöltve legyenek a hordók. A tavaszig új erőt s tisztább szint kapnak a borok s ha nem veszi üzletet, akkor is lesz ideje (s jóval jobb áron) azokat áruba bocsátani. Elkallódott lapot másikkal pótoltuk. — **A. V. Harcter.** A visszatartott példányokat új címére elküldtük. Előfizetés beérkezett. Szíves köszönetnyújtás és hasonló meleg köszöntésünk. — **Föllörni.** Jelenlegi hollétéről nincs tudomásunk. Uj állását azonban közölni szokta lapunk; kísérje figyelemmel. — **Csongrádi.** Ugy magyarázzák itt azt a kérdést, hogy a söraktáros bizonyára az 50%-kal csökkentett sörön fölött adott mennyiséget számította jóval túl a »makszimált« áron. Kérdés most már, hogy megkaptak-e Kartársunk azt a sörmennyiséget, amit a második söráremelés ideje előtt fogyasztott? Em-lítették még, hogy a jég s a helyi fuvarozás díját is külön fölszámítják a vidéki raktárosok. — A másik kérdésben meg nem nyertünk pontos tájékozódást. — **L. J. Pozsony.** Sajnos, az ilyen szállítási hibák most nagyon gyakoriak. Hol Innen, hol amonnan jönnek a katonavonatok s ilyenkor bizony az érele teherárú héttérbe (vagyis mellékvágányra) kerül. Nyomdánk különben érdeklődött az ügy iránt. Lapok küldettek. Üdv. — **M. V. Harcter.** A tábori étterem elhelyezéséről sajnos, tudomást nyertünk; a »Fogadó« régi ösmerős harcos bajtárs hozta. A »B.«-posta meg nem jött meg. Üdvözlét. — **Menekült Üzleti** jogát visszatérés esetén mindenféle aggodás nélkül folytathatja. Bár már csak ott volna és folytathatná Kartársunk. Azonban türelem, minden jóra fordul. A lapot ideiglenes címére irányítottuk. Szíves üdv.

PAPIRSZALVÉTÁK

különböző nagyság, minőség és árak szerint kaphatók a „**F O G A D Ó**”-nyomdában Budapest. VIII. kerület, József-utca 56. sz.

REGGEL 3 órakor NYILIK

Balla Gyula Józsefvárosi nagy kávémérése Baross-utca 59. sz. alatt (Városi villamos járát). A vidéki kereskedők és a budapesti plincér kartársak találkozó helye. — Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. — A t. közönség és a szakmabeliek szíves pártfogását kéri

Budapest

2-4

Balla Gyula

tulajdonos.

Bécsi szalon zenekar

mely Magyarország és Ausztria több nagy és előkelő városa kávéházaiban és éttermeiben a jónévi **Urban Jenő** (Eugen Urban) karmester vezetésével hangversenyzett; ugyanily célból ajánlkozik budapesti és vidéki kávéháza vagy vendéglői üzemekbe. Megkeresések **URBAN KARMESTER**, Fogadókiadóhivatala intézendők.

2-2

Polenai gyógyforrás.

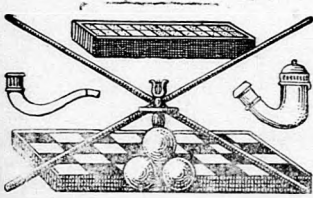
Borral a legjobb fröccs!

Kitünő ízű, igen üdítő ásványvíz. Bor, cognac vagy citromsavval vegyítve.

Orvosi szaktekintélyektől melegen ajánlva **gyomorbántalmak, étvágytalanság, gyomorfégés, köhögés, vérszegénység, tüdőbaj és vérköpések** eseteiben.

Megrendelhető

Schönborn Buchheim gróf urad. ásványvízeinek bértőlőségénél, Szolyva.

Novágh Károly mű- és diszmű-esztergályos

Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 3. (Első Hazai Takarékpénztárral szemben)

Ajánlja saját készítményű **élefántcsont-teke (billiárd) golyók, dákók, sakk, dominó, lignum santum-golyók, bábuok, sétatokok, tajték- és borostyánkő dohányszívó-eszközöket stb. nagy választékban.** — Billiárd-golyók **esztergályozása, dákók, sakk és dominó javítása olcsó árszámitással, pontos határidőre való szállítással** — elfogadottnak. □

Kortyantó.

Boru és derü.

— Már megint fölhősül az ég, „sörinség“ lesz! — mondja bánatosan Ickovics.
— Sose busulj Icg komám, majd kiderül, ha föl-emelik az árát. — igyekezik megnyugtanni sörözgető társát Harapi kántor.

Uriasan.

Beállít a jegyzői irodába a falusi gazda s hogy tekintélyének nagyobb szavat adjon, jövetele célját amolyan válogatot (urias) szavakkal s így adja elő:
— Praancsolok magamnak egy marhapasszust!
„Praancsolok“, — gondolja utána magában a jegyző és odaszól az atyafinak:
— Aztán mióta lett olyan nagy marha, hogy passzus kell megának?

— Ja 'iszen nem ám nekem kell az, hanem a lovamnak igénylendő, — érteti jobban meg szavait a földesgazda.

Talányos kérdés.

— Fiuk, mondjatok egy újságot, amelyik minden nap het-nként egyszer jelenik meg, — adja föl a kérdést Balambér.

— Hohó, olyan napi újság nincs, — kottyann közbe a Palkó tanonc.

— De van, a Belgrádi Hírek; ez megjelenik mindennap reggel, hétfőn délután, — fejtí meg a talányos kérdést Bende boros, „boros“-társait nagy ámulatára.

Az ötlet.

— Vettem egy egész szarvast, fiatal, kitiünő husu, — újságolja a vendéglős egy vendég ösmerősének.

— Igazi szerence; ilyen husból még a borjunál is finomabb pörkölt-féléket lehet készíteni, — mondja a vendég.

Másnap pörköltöt vacsorázik a vendég-ösmerős s az étkezés befejezése után így szól vendéglős barátjához:

— Igaz, hogy jó volt a pörkölt, izleti is, de miért éppen muszáj nekem is abból a borjunpörköltből enni, amelyre nézve tegnap azt a jó ötletet szolgáltatattam...

PAPIRSZALVÉTA különböző minőségben és jutányos áron szereshető be: „Fogadó-nyomda“-ban, Budapest, VIII., József-utca 56.

Brunovszky Károly

hygienikusjártékkártya tisztító intézete.

Budapest, Szvete ay-u. 16.

A t. olvasók a „Fogadó“ hirdetései rovátát is figyelemmel olvassák át.

Deák Ödönné

elsőrangu női ruhaterme

Bpest, Rákóczi-ut 19. sz. félelem. 16

elvállal minden e szakmába vágó munkáikat leggyorsrubból a legfényesebb kivitelig. A szakmákhöz tartozó urnóknak és urleányoknak — **árkedvezmény.** Tisztelettel — **Deákné.**

Hektográf-

lapok, ténták, készülékek stb. az étlapsokszorosításhoz való cikkek legolcsóbban beszerezhetők a Fogadó-nyomdában, VIII., József-utca 56. sz.

Szállodások és vendéglős urak figyelmébe!

Páratlan olcsó ajánlat vászon és damaszt árukban

	Kor. érték	
Lenvászon lepedő 220 140	—	drbja 14.
Kárpáti > 230 150	—	15.
Damast abrosz — 150 150	—	8.
> — 150 180	—	9.
> — 150 220	—	10.
> — 150 300	—	12.
Kerti abrosz minden színben —	6.50	
Nehéz damast szalvetta 60 60	tucattja 14.	
> — 65 65	—	16.
> — 70 70	—	18.
Ajour kávé-szalvetta —	8.50	
Damast törülköző 60 120	—	24.
Dupla damast > 60 130	—	27.
Párnahuzat 88 76	—	drbja 5.50
Vászon paplanhuzat 130 180	—	12.50
Pincér kendő —	7.	10.
Vászon pohár és edénytörő —	16.	16.

DEUTSCH FERENC

..... vászon és damaszt áruháza szállodások és vendéglősök szállítója

Budapest, VIII., Muzeum-körut 10. Alapítási év 1895. Telefon József 4-60.

Vendéglői- és kávéházi cikkek olcsó beszerzése

„Fogadó-nyomda“ Budapest, VIII., József-utca 56. sz. Telefon szám: 39-70.

S...it vidékre utánvét mellett: „papírszalvétát“, — fogvájót, — hektograph-lapokat és ténták, kartátyáblát, krétát, szivacsot, dákókrétát, dákó-bort s ragasztót; **szalmaszalvéták** söntés-, konyha- és kávéházi iveket, bon-blokkokat és minden szükséges üzleti cikket.

Az

ILONA

ARTÉZI üdítő viz legyen mindennapi italod!

Megrendelhető:

„ARTESIA“ R-T. nál BUDAPEST. TELEFON 50-72.

Állandó borvásár.

Azon t. vendéglős kartársak, kiknek **míri borra** van szükségük, forduljanak hozzám teljes bizalommal. **Stoffer Mihály vendéglős Mór.**

Böccőgő József Korona-fogadója és **„Pannonia“ kávéháza, Miskolc.** Kávéház, elsőrendű éttermek, sörcsarnok. Magyar konyha, kitiünő borok.

Magyar Paizs.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Zalaegerszeg. — *A Magyar Paizs* erős székmondo, szívesen heitlap, magyar ipart, honi terméket véd, **magyar szellemet terjeszt minden téren.** — Évi előfizetési ára 4 korona. (Legolcsóbb lap). Szerkesztők: **Borbély György és Horváth Lajos** Zalaegerszegen.

Kiss Ernő Korona-fogadója

Nagykanizsa — a város központján. Étterem sörcsarnok, kávéház, szép nyári udvar kerü — vendéglő. — Magyar konyha. — Kitiünő fajborok

Nősülés.

Nyugdíjazott főpincér és főszakács, izr- vallásu, ki a háboruban megszerezte az arany, nagy, kis ezüst és bronz vítezési érdemeket, benősülne vidéki vendéglős családba. Rokkantsága alig észrevehető. Címe: **„Főszakács“** Rokkantsági hivatal, Pavillon 19. **Sátoraljaiújhely.**

Német nyelv megtanulása magánuton

A német nyelv tudására fogadó- és vendéglőtulajdonosoknak és alkalmazottaknak feltétlenül szükségesük van. **Dr. Ince Henrik** német nyelvtanából mindenki gyorsan és alaposan megtanulhat tanító nélkül németül. Az új kiadásban most megjelent kitiünő könyv ára 2 korona (utánvéttel 2 kor. 55 fill.) Megrendelési cím: **Magyar könyvkiadó** Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 23.

SAJT

Többféle kemény és lágy sajtot legfinomabb minőségben gyárt, továbbá eredeti emmentháliban állandóan nagy raktárt árt:

Stauffer és Fiai

nyugatmagyarországi sajtgyárak Répcelak.

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ó borok nagy választékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek = Borértékesítő = RészvénytársaságaAlapító: Nagyméltóságu Dr. KALLAY ZOLTÁN v. b. t. t., Hevesvárm főispánja.
Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS** (Főtér, Lubyház, Új bankpalota).

Sürgönycim: Postafiók 42. sz. Telefon 99. Sz. Visontan. tra

Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei:
Beültetett terület 540 hold. Évi termés 12,000 Hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otello, Oportó, Burgundi, Kabernet.

1916-ra szóló

Vendéglősök Naptára

megjelent. A fogadós és vendéglősiparhoz tartozók ne mulasszák el ezt a fontos szakkönyvet megrendelni. A „Vendéglősök Naptára“ ára — 3 korona 20 fillér.

Megrendelhető:

Fogadó kiadóhivatala:

Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Vendéglősök, kocsmárosok és kávéosok figyelmébe!

Üveg és porcellán áruk nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók
ifj. GRÜNWALD MÓR
üveg- és porcellán nagy raktárában
Bpest, IV., Ferenc József-rakpart 6.
(a Ferenc József-híd közelében.)

KENYÉRCZASKÓ

kenyér, kifli és egyéb száraz sütemény higiénikus megőrzésére. Minden vendéglőben nélkülözhetetlen.

Megrendelhetők:
Fogadó-nyomda, Budapest, VIII., József-utca 56.

Figyelmeztetés! T. olvasóink ne csak a „vezércikket és egyéb közleményeket olvassák el hanem figyelemmel böngésszék át a hirdetés-rovatot is

Pincérek figyelmébe!

Fő- és fizetőpincérek, kiknek oldal-zsebtárca (papírpénz), vagy (apró- és ezüstpénz számára) pincértáskára van szükségük, amelynek feneke nincs beillesztve, hanem a felső rész az aljával egy darabból készült, — a legjutányosabb árak mellett — szerezhetik be:

Molnár Vilmos serokötőgyárosnál, BUDAPEST, IV., Károly-körút 28. (Központi városkán).
Képes árjegyzék bérmentve

HERRMANN J. L. R.T.

cs. és kir. udvari szállító

1819. évben alapított országos szabad. Alpacca-

Chinaezüst- és fémáru-gyárának főraktára:

BUDAPEST, IV. KER., VACI-UTCA 8. SZ.

(Raktárak: Bécs, Gráz, Prága és Triestben.)

Nagy választék legszolidabb kivitelű tárgyakból Szállodák, Vendéglők, Kávéházak és háziartások részére.

Elsőrendű söresarnok és vendéglő

az ország egyik legélénkebb forgalmu dunántuli városában, melynek legelső üzlete, hadbavonulás miatt sürgősen átadó. Kellő tőkével bíró szakember kezében az üzlet igen kedvező prosperálást ígér. Részletes adatokat felölélő ajánlatok „György István“ név alatt e lap kiadóhivatalába intézendők.

Papirszalvéták

A papirszalvéták használatának bevezetése nemcsak gazdasági hanem egészségügyi szempontból is ajánlatos. A [hadügyi kormány ugyancsak ily célból rendelte el a vasuti vendéglőkben úgy Magyarország, mint Ausztria területén a papirszalvéták használatát. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Papirszalvétákat a legjobb minőségben és legmérsékeltebb árak mellett cégnyomással vagy anélkül, gyorsan és csinos kivitelben szállít: a

Fogadó-nyomda, Budapest, József-utca 56